

Наше Лемко

PIK V.

Ч. 24 (12)

Львів, 15. грудня 1938.

Виходить двічі в місяць.

Адреса: **Львів, ул. Новий Світ ч. 22.**

Телефон ч. 244-67.

NASZ LEMKO, LWÓW, UL. NOWY ŚWIAT 22.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

Огодошення після умови.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зод., Піврічно 1 80 зод., Чвертьрічно 1 дод.
ЗКРОДНОМ: Річно 1 ам. дод. або ріштоварність.

Присилайте передплату й належитість за календарі!

Рождство

Тріє Царі

Коляда на Запоріжжі

Просфора в українській хаті

такі святочні картини замовляти у В-ві „Криниця“, Перемишль, ул. Косцюшка 5.

Ювілей 50-ліття священства

Дня 6. жовтня ц. р. село Ульчопов. Березів, відсвяткувало ювілей 50-ліття священства свого пароха о. сов. Ореста Солтикевича.

Був це будній день, а велика церква була наповнена по береги вірними не тільки з свого села, але прибули також громадяни з Грушівки, Яблонці Руської, Кінського та Доброї Шляхоцької, вони при участі Всч. о. о. Духовенства вийшли із процесією на подвір'я

приходства, де Достойному Ювілятові зложено кілька привітів, та в міжчасі молодий громадянин Павло Харидяк вручив Ювілятові гарну грамоту від місцевих українських установ, яко найбільший обов'язковості за положену працю.

По Службі Божій о. Сенета з Павлоком виголосив краснорічизу проповідь. По відспіванні „Многая літа“ нарід у поважним настрої і озходився до своїх домів. Слід згада-

ти, що зібраних стільки вірних новозбудована церква ще не бачила, бо кожний шов віддати пошану своїйому сивоволосому Душпастиреві, який помімо стільки терпіння і стражданн дожив так довгого віку в добрім здоровлю, якого громадяни села Ульчопов бажають Йому як найбільше та прожити між ними ще довгого віку.

Замовляйте книжки
„Бібліотека Лемківщини“. Гроші слати
розр. переказом ч. 141.

Nr. awt. VI 1. Pr. 649/38. — Wyciąg z protokołu wspólnego posiedzenia niejawnego. — Sad Okręgowy, Wydział VI karnej we Lwowie, w składzie: Przewodniczący: Wiceprezesa S. O. L. Malicki, Sedziowie: S. S. O. dr. Loeker i S. O. dr. Ponurkiewicz, w sprawie konfiskaty czasopisma pt. „NASZ LEMKO“, z daty Lwów, dnia 15 listopada 1938 r. do Sygn. VI 1. Pr. 649/38. na posiedzeniu niejawnym w dniu 23 listopada 1938 r. po wysłuchaniu wniosków Prokuratora Sądu Okręgowego we Lwowie postanawia: uznać za usprawiedliwioną dokonania dnia 16 listopada 1938 r. przez Starostwo grodzkie we Lwowie konfiskatę czasopisma pt. „NASZ

LEMKO“ Nr. 22 z daty Lwów, 15. listopada 1938 r. zawierającego: 1) w artykule pt. „Pro Karpatku Ukrainu“ w ustępie od słów „z czasu“ do słowa „Krymu“, 2) w artykule pt. „z naszych sil i miast“ w ustępie od słowa „Zaboroniamy! do końca artykułu, znanąmią przest. ad 1) z art. 134 § 7 i 2 kk. ad 2) z art. 170 kk. zarządzić nakaz odwołania całego nakładu i wydać w myśl § 493 pk. nakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowego. Zarazem wydać się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieszcili bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za so-

bą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17/12. 1862 Dapp. Nr. 6 ex 1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 złotych. Uzasadnienie. Nstęp ad 1) propaguje ukraińskie nacjonalistyczne hasła separatystyczne. Ustęp ad 2) w sposób tendencyjny i świadomie fałszywy przedstawia sytuację ludności ukraińskiej w Polsce, a w taki sposób szerzy nieprawdziwe wiadomości mogące zamęścić ogół publiczny. Według §§ 487, 489, 493 paragraf § 36 i 37 ust. pras. jest zatem powyższe postanowienie uzasadnione. — Przewodniczący: L. Malicki; wr., Protokolant mgr. Barabolak wr. Za zgodność z: Kol. Jcier, sekr.

Виявім свою зрілість!

Всенародній Ювілей, Ювілей найстаршої української Установи, Провідниць Народу, Матері „Просвіти“, доходить до кінця. Дня 8 грудня кінчить „Просвіта“ 70-ий рік своєї праці і починає 71-ий. В Ювілейній Році „Просвіти“, коли весь український народ на різних землях і на чужині видав Достойний Ювіляції глибоку пошану, мав кожний українець, навіть мало-свідомий, нагоду прочитати чи довідатися з усїх промовців про великі заслуги цієї Установи для українського народу, для добра нас усіх. Кожний маюєть зрозуміти, що вшановуючи такустанову, яку можна назвати сміло Матір'ю всього організованого національного життя і духового опікунком народньої сили, народ вшановує сам себе і скріплюючи „Просвіту“ морально і матеріально, скріплює сам себе. Тимто нема вже потреби вияснювати величезне її основне значіння „Просвіти“ для народу в минулих сімдесяти роках і сьогодні і на майбутнє. Кожному ж ясно, що як „Просвіта“ поклала основи під усесторонній розвиток народу в минулих десятиках років і своєю працею дивинула народ на вершини розвитку, так її істнування і праця конче потрібні народові і на даліше, коли те все, що ми нині маємо і чим ростемо, має далі рости і далі розвиватися. Треба тільки наприкінці Ювілейного Року усвідомити собі, чи вшановуючи „Просвіту“ тими здвигами і концертами по всім краю і за кордонами, вчинили ми все, що могли і що було потрібно, щоб ту Матір „Просвіту“ справді морально і матеріально якнайбільше зміцнити і дати їй тривалі підстави під і дальшу діяльність.

Уже з усього того, що досі в Ювілейній Році було в часописах та її окремих виданнях написане і в промовх та рефератах сказане й проголоснене, відомо, що Ювілейний Рік „Просвіти“ поклав на нас, свідомих українців, на всіх без винятку, певні обовязки, і що гідне і сумлінне сповнення тих обовязків мало якраз дати „Просвіті“ ті моральні й матеріальні основи під її силу і дальшу працю, конечну для блага нас усіх.

Знаємо, які це обовязки. Назверхне святкове вшанування Ювіляції, на яке склалися ті масові всенародні здвиги і свята по всім краю, це перший обовязок. Ті свят-

кування мали теж свій глибокий зміст і були наскрзь доцільні. Вони не тільки вшановували „Просвіту“, вони давали нам нагоду провирити свої сили, показати нам нашу національну єдність і зрілість, в меншій чи більшій мірі, опсалми і зневіреними додати отухи, несвідомим відкрити очі, а свідомим додати сил до дальшої праці. Тимто моральний і виховний успіх тих маніфестацій великий.

Але крім святкування обовязували нас в Ювілейній Році теж інші повинности, гідні зрілого народу. Кожний українець, кожна українка повинні були в тому році передовсім 1) стати членом Матріної „Просвіти“ і прикрасити себе ювілейною відзнакою (та 2) скласти позмові якнайщедршу жертву на нитку в прапорі „Просвіти“, себо на і дальшу працю для добра народу, не говорячи вже про те, що кожний повинен був у тому році купити бодай одну ювілейну картинку і хоч декі видання „Просвіти“. В Ювілейній Році повинні ми були посилити боротьбу з неграмотністю і несвідомістю в народі, так, що кожний письменний повинен був навчити бодай одного незрячого грамоти та дати йому підстави національної свідомости.

Якже сповнили ми ті свої обовязки? Кожний може сам собі відповісти. Очевидно, що колиб кожний став членом „Просвіти“, купив собі відзнаку, і склав жертву на нитку в прапорі та може похвалитися на доказ того Членською і Пам'ятковою Грамотою жертви на нитку, то наш обрахунок сумлінний був би добрий і це свідчилоб, що ми добре вшанували „Просвіту“ і добре прислужилися самі собі і рідному загалові. Та чи кожний і кожна може про себе так сказати? На жаль ні!

Правда — тисячі місцевин ушанувало „Просвіту“ святочними здвигами або хоч скромним святом. Тисячі вписалися в члени „Просвіти“ і тисячі склали свою жертву на нитку в її прапорі. Але ще не всі місцевини вшанували „Просвіту“, ще не всі громадини і громадянки стали членами „Просвіти“, ще не всі склали жертву на нитку в її прапорі. Не входимо в причини, чому не всі місцевини і не всі українці виповнили свої обовязки, які накладає на них сама свідомість, саме імя українця, і які вий-

шли передовсім їм самим на добро Стверджуємо тільки, що хто не вчинив того через байдужність чи занедбання, той зле прислуговується собі самому і загалові — і повинен зараз же надолжити втрачене, направити свою похибку. Добро нас усіх, честь нації вимагає того, щоб усі без винятку сповняли свій обовязок. Це буде доказ нашої зрілости перед світом і перед майбутнім поколінням. Одностайність у сповненні тих ювілейних обовязків наблизить нас до добра і вимряного щастя, якого певно всі собі бажаємо.

То ж до діла, сестри і брати! Декажім, що ми не тільки на словах, але й на ділах свідомі люди і що бажаємо своєї Матері „Просвіті“ добра, рідному народові добра, як і собі самим бажаємо щастя. Ще кілька тижнів дліть нас від кінця року. Це можемо уладити Свято „Просвіти“. Це можемо стати членами „Просвіти“, це можемо стати членами „Просвіти“, це можемо скласти ювілейну жертву на нитку в її прапорі. Зробім же це всі, як один, знаючи, що робимо це для добра нас самих, своїх рідних і всього народу. Нехай місяць грудень, місяць „Просвіти“ буде цього року винятково блискучим виявом нашої свідомости, нашої єдності! Нехай він докаже, що ми справді свідомий народ, гідний кращі долі!

Женить із села баламутів

По селах Лемківщини вештається один чоловік — назвиськом Семен Шурко, представляється українцем, але ним не є. Так ходить він від села до села, винаймає салю і представляє магичні штуки. Був так само і в Гладшіві. Заробив там 40 зл. А на другий день пропив у Гершка. В Малостові цей Шурко заживав вороженням. Ворожив одній господині, яка і дала йому 5 зл. Мав її щось видати; сказав їй, що піде ще по таке дзеркало, що скаже цілу бущунність... Як піпом — так і не вернувся.

Час вам всім стати свідомим, щоб не баламутили вам голови якісь Шурки. Коли цей Шурко був в Гладшіві то скредитував десь в скелі та й не заплатив. Позичив крісла на виставу до салі, так і там позістали аж власники самі по них ходили. Чорт зна, що криється під цими магичними штуками?! Вистерігайтеся чесні люди таких волокитів!

Захоронка для дітей

Завдяки жертвенності великого Добрядія рідного села, Впр. отця Д-ра Миколи Денька, повстала в селі Боську Дитяча Захоронка. Ціль і завдання цієї захоронки піклуватися вбогою сільською дітворою; виховувати цю дітвору в світлі християнської правди та дбати про належне моральне поведіння сільської дитини. Отже, як бачимо, одне з найбагродніших завдань. Причини, що спонукували Впр. о. Д-ра М. Денька прийти рідному селу з таким княжм даром — відомі великому Добрядієві. Він самий уроженець Боська — не в панських палатах — зустрічав уперше весняне сонечко в своєму житті. — Отцю Миколі теж приходилося жити в рідній селянській хижечці та разом із своїми односельчанами-прогосениками терпіти безвідкидне положення селової дитини. — Бо яка ж могла бути ця виховавна праця, без такої Матері, як своя рідна захоронка? Впр. о. Микола переживав що долю своїх малих братів, і тому, коли Господь і Його Пречиста Мати помогли йому вийти в людей — він не забув про рідне село. — Не міг забути! Бо синя нашого могутнього Бескиду вміють бути вляччі Рідній Матері. І то, де вони не були!

В першу чергу подбав о. Микола про площу під будову захоронки, яку подарував йому сваяк, Ми-

ксла Козак, що живе в Америці; відтак о. Микола майже в цілості побудував захоронку своїми засобами; люди допомогли роботами при викінченні будинку на захоронку.

До приємних явищ нашого життя треба зарахувати жертву Апост. Адміністратора Впр. о. Д-ра Я. Медвешького, в квоті 1.000 злотих на перше урядження захоронки. Знов же місцевий о. парох відступив для захоронки около 5 моргів поля та трохи опалового дерева.

По цих вступних справах відбулося в дні 20. XI. 1938 року торже-

ДО ВАС ДОПИСУВАЧІ!

Білі плями в нашій газеті та різні інші відомі, або невідомі події свідчили про те, серед яких обставин прихотиться нам видавати й редагувати наш часопис. Ми знаємо, що всі між нашими Переддлантами й Читачами є такі, що нас розуміють і з повною вірою ставляться до нашого громадянського обов'язку.

Новий пресовий закон змінив редакційні обставини в далекесяжній площині. Не вільно писати нічого такого, що мало б цілих будь-якої злосливості, злоби, образження та хочби найменшої іронії. Через те просимо всіх наших дописувачів мати це на увазі. Рішуче просимо не подавати ніяких пого-

дівне отворення захоронки. А саме в св. Неділю, по співаній Службі Божій пішли Впр. о. Професор Микола Головач і місцевий о. Парох у супроводі процесії та участі вірних з цілої парохії й доколичних сіл до нової захоронки, де відбулося посвячення та впродажження Сестер до нової домівки.

І від цього дня, пропам'ятного в житті наших Сестер і Братів у Боську, намічений краший шлях на славу Богові та рідному Народові!

Благослови ж Мати Божо! Дитяча Захоронка в Боську є першою захоронкою на Лемківщині, яка находиться під проводом СС. Службиниць Пречистої Діви Марії.

лосок, а подавати тільки звістки про такі події, які є безумовно провірені; отже правдиві. Брехливіх відомостей ми й досі не поміщували, а тимбільше сьогодні будемо звертати увагу не тільки на самі дописи, але й на особу дописувача. Звернемо увагу, що ми змушені в будуче в разі конфіскації та потягнення до відповідальності редактора — виявляти автора даного допису чи звістки. Але одночасно просимо й надалі інформувати Редакцію якнайтонніше про все, що цікаво та потрібно знати. Тому радимо присилати відразу — рукописи, призначені до друку, та окремо довірливо — інформаційні листи для Редакції не для газетного вжитку.

І. Ш. Лукавиченко.

Ворожка

Хто не знає нашого сонечка, яке в літі видрапається на сам верх небосклону — ген-ген понад верхи наших гір і весело пригравает.

Сміється сонечко, а люди широкими рукавами витирають піт, що цюрком вибігає зпід довгої чуприни, а для відпочинку шукають холодної тіні.

Неділенька святая.

Атанасиха дала Гані кислого молока з хлібом і веділа її пігнати корови пасти, бо сама хоче відпочити по цілотижневій праці. Атанас пішов до гміни полагодити справу шарварку, а Андрусь пігнав мабуть до ліса.

Лезить у тіні Атанасиха та числить в думці нажаті копи й прихід зних... Чула, що двері від комори скрипнули, але не ставала, думала, що то Ганя ще коло хати...

По хвилині заглянула в сад циганка. Така собі молода, навіть чепуренька, як... повія. Коли побачила Атанасиху, легким танечним ходом підступила до неї, сіла на землю й розсіяла карти.

— Газдиньо! Я вам поворожу, тільки киньте на ту карту кілька грошів. Киньте, газдинцо! — просила циганка.

— Поворожиш? І я вмію ворожити. Я тобі без карт поворожу. Ти вмреш! Так! Ти вмреш, як усі інші вмрять! — переконуючо говорила Атанасиха.

— Алез, газдинцо! Ми всі колись повмираємо!

— Так, циганко! Це одинока правда на світі!

— Дайте, дайте, газдинцо, пару грошів, а я вам щось дуже цікавого скажу.

Розсіяла другий раз карти.

— О! Жде вас, газдинцо, прикра несподіванка! Ті хрестики про це кажуть. Якесь страта! Так, вели-

ка страта! І то зараз..., але дайте, газдинцо, пару грошів, а тоді скажу вам багато цікавого! О, та карта каже, що та страта вже є близько... Дайте, газдинцо! — просила циганка, перекидаючи карти.

— А пішла ти до ліха зі своєю стратою! Забирайся! Нічого не дам! Диви на но! — гримала Атанасиха.

Циганка позбирала карти й тихцем відійшла як... повія.

— Страта? Гм... — думає Атанасиха. — Що за страта?

Посиділа ще хвилину в тіні широкої вблони, але ворожба циганки не давала їй спокою.

Пішла в хату Атанасиха.

По хвилині посписались проклони на весь циганський рід. Справдилась ворожба циганки, злодійки!

Циганка дурила в саді Атанасиху, а в той час з нею змовлені цигани все майло з комори вито рочили...

У Карпатській Україні

ВЕЛИКА РАДІСТЬ У КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

Вістка про створення нового уряду викликала в цілій Карпатській Україні велику радість. Хуст — столиця Карпатської України — запшилася, прибраний жовто-блакитними прапорами. На вулиці міста вийшли групи маніфестантів, які радісно кидали оклики на честь прем'єра о. д-ра А. Волошина. До канцелярії прем'єра прибули делегати гомадлявства, урядові, військова, жандармерія та поліції. Від делегації промовив до прем'єра д-р Брашайко, який закінчив свою промову святочною заявою: «Присягаємо Вам, Пане Прем'єре, совісно й чесно працювати та дбати, щоб наш державний корабель не розбився на підводній скелі, а розвивався серед добробуту і спокою.»

Опісля копатенько відповів прем'єр о. д-р Волошин. А тимчасом під будинком уряду зібралися тисячі маси народу, молоді і віддільні «Сичи», які уладили бурхливу маніфестацію на честь о. д-ра Волошина. На балькон вийшов сам прем'єр о. д-р Волошин та привітав маніфестантів.

Подібні маніфестації відбулися в цілій Карпатській Україні.

ДАР ПІТЛЕРА ДЛЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

„Словенські Денки“ доносить, що канцлер Гітлер жертвував 100 тисяч марок на зимову допомогу для населення Карпатської України.

ДО 15. ГРУДНЯ ВСІ НАПИСИ ПО УКРАЇНСЬКІ.

Дирекція поліції в Хусті видала розпорядок, що всі написи на крамниціх в столиці Карпатської України мають бути в українській мові. Остаточний речінець до 15. грудня.

Досі вірники в Хусті були у чеській і мадярській мові. Не диво. Майже всі крамниці — жидівські.

Рішуча постава Німеччини вивинила врешті справу самостійності Карпатської України та спонукала й Італію, яка не зважаючи на віденське рішення далше тихо попірала Мадярщину, — зайняти вразне становище в тій справі. Міністр закордонних справ Італії Чіа но виголосив 30. листопада в Римі промову, в якій говорячи про положення в Середній Європі між іншим сказав, що дехто намагався справу кордонів Карпатської У-

країни повалити німецько-італійсьму приязнь. Але ці зусилля були надаремні. Кордони між Карпатською Україною та Мадярщиною будуть такі, як вирішено у Відні. Між Німеччиною та Італією є в цій справі єдність поглядів, не дивлячись на те, що випусували газети.

В той спосіб Італія ясно й вразно зазначила, що не буде попірати плянів спільної польсько-мадярської границі та підтримувати самостійної Карпатської України. Це становище Італії з вдоволенням прийняла в першу чергу Німеччина, а також Франція та Англія і воно врешті зовсім покляло край всяким мадярським зазіханям та закріпило самостійність Карпатської України, який від тої хвилини не грозить вже ніяка небезпека.

Праця уряду над закріпленням та утриваленням самостійності Закарпаття йде далі. Уряд уже зліз сное плян господарської розбудови Карпатської України порядкує адміністрацію та бере живу участь в життю цілої спільної держави. В останнє, як ми вже про це писали, затверджено Конституцію Карпатської України, а тепер міністр Ревай заступаючи прем'єра о. д-ра Волошина брав участь у виборах нового президента держави та переговорював у справі нового федеративного уряду, щоб до того уряду не ввійшли люди неприхильні Карпатській Україні, бо ще дотепер є між чехами такі, які не можуть звикнути до того, що Закарпаття самостійне, та хотілиб і далше, як перед тим там панувати і тому залиняються до капанських недобитків. Але це їм на ніщо не придалося. Новий федеративний уряд затвердив уряд Карпатської України, з якого уступни тепер і Бачинський, який дотепер ще залинявся „русином“.

ТРИ КОНСУЛЯТИ В КАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

В столиці Карпатської України будуть встановлені німецький та румунський консуляти. В Севлюші буде польський консулят. Окрім того в Хусті буде постійний німецький військовий представник.

БЛАГОСЛОВЕННЯ ДЛЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

До прем'єра о. Волошина привлав писмо Митрополит Шентниць-

кий, в якому пересилає йому та цілому карпато-українському народові своє благословення і бажає шораз більших успіхів у праці для добра Карпатської України.

Рівнож і праський архієпископ кардинал Кашпар підче розмови з мін. Реваєм передав привіт і побажання для о. д-ра Волошина та благословення для українського народу.

ПОЛІЦІЯ ПІДЛЯГАЄ УРЯДОВІ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

На підставі постанови уряду Карпатської України створено в Хусті краєву дирекцію поліції, яка підлягає безпосередньо урядові Карпатської України. Від 1. грудня службу безпеки в Карпатській Україні обняла українська поліція.

ДЕЛЕГАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ РАДИ В ПРАЗІ.

До Праги приїхала делегація Української Центральної Ради. Вона відвідала міністра закордонних справ Хвальковського, опісля прем'єра спільного уряду д-ра Рудольфа Берана, якому делегати заявили, що карпатські українці будуть щиро співпрацювати з новим урядом. Опісля делегація відвідала президента держави д-ра Гаху, передала йому покліл від населення Карпатської України та запевнили його, що карпатські українці співпрацюватимуть з братніми чехами та словаками для добра спільної держави.

Потім делегація влаштувала в Празі прийняття для закордонних журналістів та обзнайомлювала тих журналістів з життя населення Карпатської України.

Нововибраний чеський президент д-р Гаха затвердив нові уряди для поодиноких федеративних держав. Склад уряду Карпатської України є такий:

прем'єр: о. д-р Августин Волошин;

міністр: Юлій Ревай.

Не тримайте безужиточно дома доларів, інвестиційних позичок та інших цінних паперів. Пересилайте їх в депозит до

ПРОМ-БАНКУ

ЛВВ. УЛ. ГРОДЗЬКИХ 1, І. П.

Тел. 292-15 і 200-15.

Охороняйте цінні папери перед крадіжкою, знищенням та довідається про виграшу зга. в речічці записасують Вам відсотки.

ЦЕРКОВНІ ДОСТОЙНИКИ І КАРПАТСЬКА УКРАЇНА.

Пресове Бюро Карп. України повідомило, що прем'єр Карпатської України о. др. Августин Волошин, отримав привітальну телеграму від Ексселенції Митрополита гр. Шентийського.

Найвищий Достойник гр.-кат. Церкви м. ін. пише:

„Вістка про те, що Ви, Ексселенціє, станули у проводі Уряду Карпатської України — сповнила нас великою радістю..

Пересилаю благословення.

† Андрей, Митрополит.“

ЕПИСКОП ДР. НЯРАДІ І ДР. РАҒІЧ.

Прем'єр Карпатської України о. др. Августин Волошин з'явив о. повідомлений центральним урядом в Празі, що Апостольська Столиця іменувала єпископа д-ра Дюнісія Няраді Апостольським Адміністратором для греко-католиків Карпатської України

Ексселенція Єпископа др. Няраді, щиро відданий греко-католицькій Церкві та українському народові.

В два дні після цього повідомлення, Єпископ др. Няраді приїхав до Хусту. Назустріч Преосвященному виїхав, як представник Прем'єра др. Володимир Козмаринський, як представник духовенства — протоігумен Василійської пріорії Карпатської України о. Булик і представник Української Національної Ради.

СВОБОДА ВІРИ.

Відносно свободи релігійних переконань, то в цій справі міністр Карпатської України, будучи у Празі, заявив представникові „Німечького Інформаційного Бюра“ таке:

„Ворожа пропаганда поширює чутки, що в Карпатській Україні є переслідування на політичному і релігійному тлі, зокрема переслідування православного населення.

Ці чутки — вигадані та висвані з пальця. В Карпатській Україні немає ніяких переслідувань. Усі громадяни без різниці політичних переконань, чи релігійної приналежності, є рівні перед законом.

Що торкається збірної волі населення, то в його імені має право виступати й говорити тільки Українська Національна Рада, як справжній речник народу, та виразник його волі і стремління“.

БЛАГОСЛОВЕННЯ КАРДИНАЛА ДРА КАШПАРА.

Як повідомля „Пресове Бюро“ Карпатської України, кардинал-археєпископ др. Кашпар з Праги, розмовляючи з міністром Юлієм

Реваєм, наприкінці своєї розмови, передав благословення для українського народу, та рівночасно передав привіт для Прем'єра Карпатської України, з побажанням шкорого видужання.

„ЛЮДИНА НА СВОЙОМУ МІСЦІ“

Уся чеська преса живо інтересується усіма справами, що відносяться до Карпатської України.

Між іншим чеська преса посвячує багато місця особі Прем'єра Карпатської України, о. др. Августина Волошина. І так один чеський часопис, у передовій статті: „Хто є Волошин“, пише між іншим ось що:

„Людина на своїому місці. Мало маємо людей тої ваги, як о. др. А. Волошин. Український нарід Підкарпаття виявив для нього таку любов і таке привязання, що назвав його „Батьком народу“. Цієї назви не устійнив ніякий закон — вона створена народом.

Його поява має в собі щось, що захоплює. Його молодечий стан подивляють усі. Хоч уже не молодий, зумів пережити всю свою й свого народу трагедію. Прем'єр Волошин лишив на території, окупованій мадярами, все своє майно. Його дім в Ужгороді мадяри сконфіскували й назвали „Домом ім. Регента Гортія“. Та він, махнувши рукою на своє власне добро — почав рятувати нарід. Вже у Відні, підчас арбітражної конференції приймає багатьох журналістів і кореспондентів, зясовує їм проблему Підкарпаття.

Кличе на Підкарпаття закордонних журналістів, щоб переконались про неправдивість вісток, що їх поширює ворожа пропаганда. І він зумів відбити ворожу пропаганду. Назначуючи його прем'єром — влада зробила найшасливіший крок. Бо — кінчить свою статтю цей часопис — не будь Волошина, ми не мали б сьогодні Підкарпаття!“

ПРЕДСТАВНИКИ ПОЛЬЩІ У ПРЕМ'ЄРА.

„Пресове Бюро“ Карпатської України повідомляє:

Представники польського посольства в Празі, а також польський

консуль зі Севлоша, прибули до столиці Карпатської України.

Вони зложили візиту Прем'єрові Карпатської України о. др. Августинові Волошинові й передали йому привітання іменем обох дипломатичних представництв Польщі.

ПРЕДСТАВНИК ІТАЛІЇ ПРО КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ.

Міністр закордонних справ Італії граф Чіано виголосив на зїзді Великої Фашистської Ради, яка зібралася в Венеції, велику політичну промову.

Міністр зясував теперішнє положення в середній Європі, а зокрема це положення, яке втворилося після прилучення Судетів, конференції в Мінхені та віденському присуді.

Окрему увагу присвятив граф Чіано Карпатській Україні.

„Були чинники — говорив граф Чіано — що намагались справою кордонів Карпатської України повалити вїсь Рим — Берлін. Але надаремні були їхні зусилля.

Кордони між Карпатською Україною й Мадярщиною будуть такі, як вирішено у Відні.

Між Німеччиною й Італією в цій справі єдність поглядів, не дивлячись на те, що випусувала преса.“

ГОЛОСИ СВІТОВОЇ ПРЕСИ ПРО ПРОМОВИ ГРАФА ЧІАНО.

Вся німецька преса обговорює широко промову міністра закордонних справ Італії графа Чіано.

І так щоденник „Фелькшнер Beobachter“ пише, що не може бути й бесіди про зміну кордонів Карпатської України, бо вони вже офіційно устійнені.

Англійська преса, а зокрема щоденник „Таймс“, широко займається справою Карпатської України, зазначаючи, що інтереси Німеччини у відношенні до Карпатської України, є протилежні інтересам Мадярщини.

Конституція Карпатської України відповідає інтересам цілої федеративної республіки.

Французька преса таксамо широко обговорює промову графа Чіано.

Обговорюючи уступ тієї промови, що відноситься до проблеми й кордонів Карпатської України, преса підкреслює, що Італія виразно поклала край усім плямам й бажанням мадярщини відносно її північного кордону.

Зима мені не страшна!

Може сказати кожний, хто постійно складає ощадності в **ЗЕМЕЛЬНИМ БАНКУ ГПОТЕЧНИМ У ЛЬВОВІ**, ул. Словацького 14. (Філія Банку: Станіславів, вул. Собіського 11).

Лемкині перед церквою в Команчі.

Греко-католицька церква в Милку.

Греко-католицька церква в Ганчовій.

ВЕРХАМИ ЛЕМКІВСЬКОГО БЕСКИДУ

—•— залізничний шлях
..... мажаринський шлях

ЧЕХОСЛОВАЧЧИНА

ЗАКАРПАТТЯ

Лемкині перед церквою в Кривій.

Греко-католицька церква у Внесові.

Дайте в руки своїх наймолодших
2.— зл. річно

в Америці-Канаді 1 долар річно

„ДЗВІНОЧОК“

часопис для українських дітей
1.20 зл. піврічно

В кожному числі опові-
дання про славну мину-
шину, цікаві диточі казки,
сценки, загадки, ребуси
ї т. п.

БАГАТО ОБРАЗКІВ!

Адміністрація: Львів, Косцюшки 1 а

Та нема крашої над каву

„ПРАЖИՆЬ“

її пють всі, що шанують
своє здоровля.

Супільний Промисл

Львів 24, вул. Жовківська 188.

ЇДЕТЕ ДО СЯНОКА,

пам'ятайте, що всі закупи треба
полагоджувати в складі

„Народної Торговлі“

Тут купуйте споживчі й кельо-
ницьні товари, насіння госпо-
дарських рослин і трав.

На домагання наших Читачів помістимо
карту Лемківщини.

Карта „Верхами Лемківського Бескиду“
була поміщена в книжці Ю. Тарновича
п. п. „Верхами Лемківського Бескиду“.
видання й накладом Українського Тури-
стично - Краєзнавчого Т-ва „Плай“, у
Львові 1938 р.

НОВИНКИ

Наш Лемко

Найвищий час вирівняти передплату та присилати належність за календар на 1939 рік.

Перший український ілюстрований журнал п. н. „МИ І СВІТ“ — вийшов з друку під датою 1. XII. 1938 р. Такого по мистецьки оформленого та зредагованого журналу в нас ще не було. Треба тільки побажати молоденькому редакторові Миرونю Левичкому якнайкращих успіхів. Однак ці успіхи будуть ще крапці, якщо й наші Читачі, що одержали перше — так сказати би — оказове число, відгукнулися б масовою передплатою та всіх своїх знайомих заохотили до передплати цього ілюстрованого журналу. Чвертьрічна передплата тільки 1.50 зл. Гроші бодай за піврік з квоти 3 зл., або за цілий рік 6 зл. слати розр. переказом ч. 161 на передплату „Ми і Світ“, Львів, ул. Павлинів 40.

ОО. Василяни в Карпатській Україні побудують у Хусті величаву церкву та манастир.

Президентом Чехословащини вибраний на 7 років Др. Еміль Гаха, дотеперішній президент Найвищого Адміністраційного Трибуналу в Празі. На нього голосувано 272 послів, здержалося від голосування 39.

Українська Громада в Римі зібрала між своїми членами 700 лірів і призначила їх на організацію „Січач“ у Карпатській Україні.

Замовляйте в нашій Адміністрації першу в сповняському світі велику повість про найбільшого старинного вождя п. н. „ГАННАБАЛЬ“ пера Олександра Тарновича, в ціні 3 зл. за 1 примірник. Гроші слати згори, на кредит книжки не висилаємо. Такої книжки ще не було, хто цікавиться великими воєнними подіями, той напевно купить собі цю вартісну книжку.

Найкращі і наймілші дарунки НА СВ. МИКОЛАЯ І НА ЯЛИНКУ для кожного є

Премія вкладкова книжечка найбільшого й тому найпевнішого українського Кооперативного Банку

„Дністер“ у Львові, вул. Руська 20. тел. 280-50.

Маючи цю книжечку — крім значайних відсотків — можна одержати ще й нагороду за оцадність в сумі 25—100 золотих.

Солтис громади Гломча відповідав перед судом у Сяноці за поборання з громадських грошей суми 162.70 зл. та безправне вивезення з громадського лісу 4 буків. По переведенні розправи солтиса по карали карою на 8 місяців тюрми та позбавили Івана Масляка громадських прав на 5 років.

Новозбудовані школи в Корошнянщині є в селі Комборня, Кобиляни, Ленкі, Івонич, Фалишівка, Драганова, Барвінок і Козлівок.

Чеська влада в Моравській Оставі наказує полякам виїхати за кордон. Хто не виконує приказу, того карають гривною по 2 тис. чех. корон і силою відставляють до кордону.

Сніг унів у Нью Йорку та грубою верствою вкрив вулиці міста

Знайте, що неграмотності й невідомості в нашій народі ще багато, і тому й далі потрібна праця „Просвіти“. Щедрим датком на нитку в її прапорі допоможете їй в її праці для добра всіх нас!

Ошадна господиня
живає тільки
МИЛО

„ЦЕНТРОСОЮЗ“.

РЕВІЗІЙ Й АРЕШТУВАННЯ.

Дня 29. жовтня ц. р. в Павлокомі, пов. Березів, поліція переводила ревізій у деяких громадян села й арештувала ем. упр. шк. Левичького Миколу, Карпу Івана, Потічного Петра й Дівика Романа, в яких нічого не знайшли, під замітом, що вони були ініціаторами знищення польського орла на місцевій поштової скринці. Арештованих відставлено до визначення в Рівневі.

Ревізії в Улючі пов. Березів.

Дня 24. XI. ц. р. в Улючі пов. Березів поліція перевела ревізій у Харидчача і Василя Сердницького, пошукуючи за зброєю.

ЗБІРКИ.

В Грушівці, пов. Березів, на хрестинах у Миколи Чубинського гості добровільно зложили 1.27 зл. на Рідну Школу.

В Улючі, пов. Березів, на весіллі у Василя Сердницького з Марією Левкович весільні гості зложили 2 зл. на Українських інвалідів.

До кінця Ювілейного Року „Просвіти“ вже недалеко! Чи Ви стали вже членом „Просвіти“ і чи склали жертву на нитку в її прапорі?

НОВИЙ ПРЕСОВИЙ ЗАКОН.

В понеділок, дня 28. листопада ц. р. входить у життя новий пресовий декрет, силою якого на кожному друку має бути подано в польській мові друкарню й місце видання, видавця й редактора. Редактор часопису могтме бути тільки повноправний польський громадянин. Не може бути редактором караний за злочин або проступки проти держави, караний за злочин або проступки з низьких спонук до 5 років після відбуття кари, засуджений в останніх трьох роках за пресові злочини або проступки, і редактор завішеного часопису до 2 років. Редактор часопису обов'язаний надрукувати урядовий комунікат, надісланий на основі кожночасного розпорядку прем'єра Ради Міністрів. На внесок прокуратора суд може завістити часопис на час від 6 місяців до 5 років, якщо в змісті часопису поповнено злочин або особливої ваги проступок, як також якщо часопис буде часто ксифікований. Декрет встановляє великі грошові акри й арешт за недотримання, чи то видавцями, чи редакторами, чи друкарнями його приписів.

Сильна „Просвіта“ — сильний народ! Скріпіть „Просвіту“ щедрим датком на нитку в її прапорі!

Дня 17. XI. о год. 16. вибухнула огонь в господарстві Степана Венгрина в Сторожах Великих коло Сянока. Огонь знищив забудованя, мертвий інвентар та дещо готівки. На поміч прибули дві пожежні сторожі; одна із Загумня, друга з Сянока з фабрики „Гуми“.

Справжують підписи: через 4 дні ходила поліція по Команчі і справджувала підписи громадян на петичці до шк. інспекторату, щоб скасувати Лемк. Буквар.

В тижні перевела страж гран. і тайна поліція ревізю в о. В. Се, редовича і його брата Михайла студ. А. З. Т. — Рівнож перевела поліція ревізії і братів Т. і Василя Чурнів у Команчі, шукаючи за зброєю.

Арештування священика: Дня 26. XI. стражники граничні в Довжичі арештували о. І. Тетерку за брак „доводу“ і під ескортою відпроваджали аж до Родосиці з Довжич, де загод. о. був на релігії. На плуццю — передержано того священика 8 годин, а згодом випущено.

Подвійне торжество

РОСТОКА ВЕЛИКА.

Росток Велика в Сандеичині відсвяткувала величаво цей ювілейний рік, получивши це свято з посвяченням відмалюваної церкви. Стараємся о. Антона Пакоша та за жертвенністю громади Ростоків Великої і Крижівки відшлюємо церкву з верха, помальовано бляху, а тоді приступлено до відновлення в середині. Церкву відмалювано гарно в українському стилі (вишивки). Тут можна зложити признання нашим крайнам лемкам мистцям за красну та рівну працю мистецько-малювальську п. Голянич з Лосього з Горличчини та п. Адамського з Солотвин коло Кринич. Повадила маїніфестація ювілейна відбулася в Ростокі доперва в празник св. Дмитрія, в день 8. листопада ц. р. Це свято звеличав Й. Е. Преосв. Єп. Чарнецький з Волині, який не жалював труду ні праці, а радо поспішив на запрошення щоб підкріпити нас Лемків на дусі. В год. 10 зібрався здвиг народу не лиш з Ростоків і Крижівки, але і з доколичних сіл ц. е. з Нової Веси, Лосього, Лабової, Угриня, Матієви, Солотвин, Вірхомлі, Кринич, Мохначки, Береста, Перуки й інших; свідчить це про бажання почути слова потіхи - підбадьорення від наших

Влады, чого нажал від довгих вже літ не чують. Цілий цей кількатижничий здвиг народу вишшов проти Й. Н. Преосв. Чарнецького на приходство, де при гарно вбраній брамі привітав Його від лемків, а зскрема від парохіян гариним словами громадянин Петро Репела. Підчеркнув духову звязь лемків з цілим нашим українським народом, та щире гаряче привязання до католицької Церкви і нашого обряду.

В церкві відбулось архиерейське посвячення відмалюваного храму, та архиерейська Служба Божя, при якій асистували о. дек. Венгринович і о. дек. Смолинський. Співав хор Лосанько - Нововеський під проводом Льва Кобанього. По посвяченню церкви і по св. Службі Божій промовляв до зібраних Й. Е. Преосв. Чарнецький пригадуючи великий момент в нашій історії ц. е. Хрищення України за князя Володимира.

Торжество закінчено відпіванням пісні "Боже відслухай благання". Нехай буде честь і ползка о. А. Пакошові за рівну працю для народу, нехай буде честь і слава громадянам Ростоків і Крижівки за жертвенність і поміч в праці!

Присутний.

Місійна обнова

ТРИЯВА ВОЛОСЬКА ПОВІТ СЯНІК.

В часі від 1—13 жовтня 1938 р. відбулася в нашій селі в церкві Св. Мисія під проводом ОО. Редемптористів із Ковля.

Через повних десять днів не-проглядні маси народу обох повід слухали Місійних проповідей. За раз у першому дні оказалось, що величаво Церква, гордість нашої околиці, не помістити всіх вірних, тому всі вечірні проповіді відбувалися на дворі біля Церкви при прекрасній погоді.

В неділю 9. Х. відбувся величавий християнський похід при взірцево му ладі. Такого походу й найстарші люди не памятають. Завдяки Веч. ОО. Мисіонарям всюди панував гарний порядок, а похід простягнувся на просторі більш як півтора кілометра. По поході вкопано великий 8 метрів високий Місійний Хрест, який є рівнож. Ювілейним з нагоди 950-ліття Хри-

щення України Русі.

У вівторок 11. Х. мали ми честь повитати Преосв. Кир Григорія Владика Перемиського, тому вже від самого ранку, помімо пильних робіт у полі, зібрались численно вірні біля Престола, устроеного на дворі під Церквою, з процесіями, віджи знов походом вирушили на привітання Владика. Слід теж згадати і про прегарну бандерію кін-

ну, яка супроводила Преосвященного із сусіднього села Розпуття.

По привітанні привезено Преосвященного до Церкви, де відбувалася Архиерейська Служба Божя, після якої Преосвящений уділив всім вірним апост. благословення та виглосив відповідну до хвилі проповідь.

Вечором того самого дня відбулася послідня місійна наука.

Свята Мисія шкільнотою обновила духа всіх вірних, а деяких навернула із злої дороги життя на ліпшу, які з недобірків стали ревними визнавцями Св. Христової віри.

Із щирим жалем прощали ми Веч. ОО. Мисіонарів, які відхали дальше проповідати Слово Боже.

Учасник.

Подяка.

Виділ Читальні "Провіта" в Погонній складає сердечну подяку Братам в Америці в Елізабеті, що своєю жертвенністю доказали свою вірність своєму народові. На окрему подяку заслуговує громадянин Іван Галуцак, провідник збірки, Семен Базар і Тимко Шерба.

Дуже радіємо, що маємо таких свідкомів громадин: хоч ділитись на широкий океан, однаке думка та ідея спільна. Ми духом усі разом.

Щире Спасибі збіркашам і жертводавцям. Всіх грошей ми одержали сто три долари.

За Виділ:

(Слідують підписи).

Жертви зложили: в доларах: Іван Галуцак з Полонної 10.—; Тимко Шерба з Полонної 10.—; Семко Базар з Полонної 10.—; Жіночке Тво в Елізабеті 5.—; Михайло Суховерський в Елізабеті 1.—; Ілько Сохар 2.—; Впр. Отець П. Чарницький в Елізабеті 3.—; Парохія Володимира в Елізабеті 2.—; Стефан Чапницький з Полонної 5.—; Центральний Комітет в Елізабеті 5.—; Дочки України в Елізабеті 5.—; Андрій Пеножак 1.—; Михайло Стиранка з Репелі 3.—; Петро Остапчук в Репелі 3.—; Юлія Жарська в Репелі 1.—; Василь Карлаш в Репелі 0.50; Андрій Машиляний з Полонної 2.—; Петро Гоцько 1.—; Теодор Копка 0.25; Теодор Ковановський 0.50; Антошко Воротила 1.—; Михайло Гриничак 0.50; Василь Ядловський 1.—; Михайло Ворон 1.—; Виділ І. Оборони в Нью-Йорку 10.—; Виділ Н. Оборони в Елізабеті 15.—; Іван Гриван 0.50; Василь Беднарчик 1.—; Іван Марич 1.—; Григорій Цап 0.25.—; Микола Савка 0.25; Василь Пакош 1.—; Михайло Напованець 0.50.

ВПИСИ ДО ГОСПОДАРСЬКО-САДІВНИЧОЇ ШКОЛИ Т-ВА „ПРОСВІТА“ В МИЛОВАННЮ.

Дня 20. січня 1939 р. починається новий 11-місячний сільсько-господарський курс, який буде тривати до дня 20. грудня 1939 року. Наука в школі відбувається на основі програми навчання, затвердженої міністерством освіти, яка обов'язує в державних сільсько-господарських школах.

Навчання в школі є теоретичне і практичне, обіймає всі ділянки сільського господарства та підготовляє учеників не лише до праці на власному господарстві, але також до праці в хліборобських і кооперативних організаціях. При школі є зародова обора молочної худоби, зразкові курники, шкількі овочевих дерев, продукція насіння, пасіка, все це пристосоване до практичного навчання на курсах.

Школа впродовж 29 літ своєї існування поклала великі заслуги в поширенні сільсько-господарської культури. Кожна Радонова Молодарня та кожний Окружний Союз кооператив, повинні вислати хоч по одному ученикові.

Зголошення слати на адресу: **Господарська Школа Товариства „Просвіта“ в Милованню, пошта Рошнів над Дністром (Рошнів).**

ВИСТАВА В ДОБРИЙ ШЛЯХ. ПОВ. СЯНІК.

Дня 20. XI. н. р. Український Нар. Дім у Добрий Шлях був наповнений по береги великої сали, бо прибули численно потомки українських бояр і гості з доколичних сіл, щоб побачити прегарно відіграну виставу п. н. „Бабський бунт“. По виставі відбулася забава, на якій молоді потомки українських бояр віднесли в братерському пошаню до гостей з доколичних сіл.

ВІСНЕННЯ.

На основі пресового закону поміщуємо на домагання, що слідує:

Команча 7. XII. 1938. Хвальна Редакціє! — У числі 23. з дня 1. грудня 1938 р. на стор. 9 часоп. Наш Лемко під нагодомком „Команча к. Сянока“ помістив якийсь дописувач неправдиві вістки. Прошу в слідуючому числі „Нашого Лемка“ помістити на підставі пресової устави — спростування, що вищ. згад. опис єсть неправдивою — та клеветою. З поважанням Гриць Чурма (латинкою).

КУЛЬТУРНА МОЛОДЬ.

З повним успіхом відограв Амадорський Гурт. Чит. „Просвіти“ в Тиряві Володської в дні 27. XI. 1938 р. комедію п. з. „Пройдисвіт“ при виповненій по береги публікою сали читальняної домики. Аматори виявилися із своїх роль знаменито.

По виставі відбулася забава для молоді, яка то молодь показала, що вміє культурно та спокійно бавитися; підчас забави панував звірецевий порядок.

З повним задоволенням підкреслюємо, що ми горді тим, що всякі забави, які в нас відбуваються є без жалних біонок та сварок. Славно молодці і дівчата! Заховуйте завжди рівновагу духа.

ПОБУТ ДОЦ. Д-РА КУБІЙОВИЧА В ПОЗНАНІ.

Незатертим слідом у житті УСГ в Познані залишився побут д-ра Кубійовича, який приїхав поділитися з нами своїм знанням, що й potwierдив у відповіді на привітання головно УСГ Курчабою Ол. Ба, що більше, підкреслив, що наука це не річ абстрактна, а навпаки — наука мусить бути звязана з життям. Ця провідна думка пробивалася в обох його рефератах, що в них записав нас з проблемами наших західних окраїн.

У першому рефераті (5. XI) зясував др. Кубійович питання, звязані з життям Лемківщини. Всі з напруженням слідували за думками референта, що в приступний спосіб обговорив вплив географічних умов на національні відносини Лемківщини, склад людности господарські відносини, національну свідомість та позав перспективи на майбутнє. Гучними оплесками нагородили приявні широго приятеля молоді за реферат, що багато річей розсизив тим, які звиділи вже що чудову землю, та ще більше тим, що там не були, тільки чули про Лемківщину. Ще догдогдо стояв др. Кубійович при мапі Лемківщини та відповідав на питання студентів.

ЗАГАДОЧНІ МАСОВІ ВЛОМИ ДО ГР.-КАТ. ЦЕРКОВ НА ЛЕМКІВЩИНІ.

У другий половини листопаду ц. р. вломилися невідомі — невикриті злочинці до церков у таких селах: Туринсько, Ренель, Шебрішин, Лубків. Усюди вломів dokonано залізними частями подоманих

хрестів — при чому порозкидано всі церковні речі, чащі, св. Тайни — декуди крадено гроші — а в Лубкові вкрадено 2 чащі і церк касу, яка була у парох. будинку, в часі візду о. Кота на похорон батька до Звертова. По вломах перед феріями — в Ославці, Чистогорбі (вкрадено 2 чащі і Ісв. Тайни) — і Вислоці — це знов єсть жахливих святотатцтв, ще не викритих! — Лубківську касу найдено згодом аж на чеському кордоні.

СЕЛЯНСЬКІ ГАРАЗДИ.

В дні 21. XI. 1938 р. згоріло з невідомої причини в селі Розпуття біля Тиряві Вол. 6 селянських хат з господарськими забудованнями та 2 жилівські хати й одна стодола.

Вогонь розширився з такою скорістю, що не вдалося майже нічого врятувати, а з того, що врятовано, більшу часть „добрі люди“ обікрали. Все збіжжя та наша погоріли. Такі то селянські гаразди.

Ч. М.

ЧАС УСІМ ПРОЗІТИ!

В Пантій по роззяванні Чит. „Просвіти“ кількох заблумучених кацапів заложили собі чит. ім. М. Качковского. Але, що Пантіна свідоме українське село — то „кацапи“ в читальні мали членів, які кіт наплавкав. Під цю пору то є їх так багато, що почислив би їх на пальцях одної руки. А коли справляють забаву, то зі всіх сил трясуть кішені, щоб оплатити музиканта. Так, що не раз такого „руского“ кавалера така забава коштує кільканадцять злотих. Зрозуміє це все бувший завятий „кацап“ Ілько Банос. Він і скінчивши військову службу тепер восени освідчив всім свідомим українцям, що вже більше не буде ходити манівцями. Рівночасно всіх перепросив за старі промахи, що наводив на українців разом з кацапською бандою. Час уже, щоб усі дійшли до того зрозуміння.

Проти прициг бєзріг щєпити
треба бєзрігг тїлькї сирови-
цєю і щєплєнням

„Серовак“

Інформації на бажання „Серовак“

Сп-а з обм. п.

ЛьВІВ, Падеревського 5, тел. 201-07

Вп. Гаврилій Вільчакський: часопис шлемо якнайтошчіше, рекламуюте на пошти. Прівіт.

Юлія Тарнович.

У ремісника золота рука

ПІШОВ НА ДОЛИ.

Камінь на каміні. Три морги такого ґрунту й один піванок при хижках. Гряди на копу капустасти та жменьку конопель і лену. Одна теж груша в саді. Над потоком верби.

— А хижка? — Хочете знати, то вона ще за старого Юрка Земляна вигороджена. Ще тоді, як босняцька була війна. І люди з голоду мерли, як мухи в осені. Але й цю вітер розвіяв.

Ваньо Землянів, син Юрка, з Італії не вернувся. — Як горіли наші села в горах і на вербах поколисувалася смерть.

Євка сямька осталася з синами на згарищах. Але добрі люди помогли нову хату вигородити, зокрема воєнне відшкодування поволічною бляншою відкрило сирітське житло.

В літі, ще як у літі. Суніці, гриби, — бодай на кулешу... З косяю заробіток у багатшого ґазди. І патик з лісу, та до міста, — на податок і сирік.

Америка пропала; задротували двері в світ... А за двадцятьсьомий сніп на долах хліба не спекти. Гіркий такий хлібець!

Не краща гірська доля. На каміні запечена. Робити б від раннього світу до пізньої вечорниці й руки по лікті зробити б — пустокою в сипанцях попелі.

Одна потіха Євчина три сини та найменша Орися, що батька свого не спам'ятала. У колиці її на війну відходжав.

— Ні, мамо! Я не годен довше глядіти на таке ладкання. Піду дагде.

— І нас охабиш? — бідкалась над сирітською сльозою сиза зозуля — мати, Євка Землянова. Божою Матінкою та хрестом святим доріженьку благословила синові...

— Бо пішов середущий Степан із хати; са ме тоді липи біля церквіці медовими язичками багатство горам заповідали.

Стежечкою вдлі селам. А пак по камінчиках через річку й вигоном на гору. З гори шле село від кінця до кінця — рядочком понад річку розсіяне.

— Як на ладі село видно й кожную хижку. Але Степан не про рідне село думав. Він далеко піде, до великого міста; там інші люди, багато людей різних і там його сиринча. — Не така, як дома. — Краща.

— Коби то Орися знала, де він піде...

*

Під сонце йшов. Стежечками.

Пак буде широка дорога, села, люди. А де люди, там весело.

Першу нічку ночував Степанко у полі, під кіпкою сіна. Села не було, а біля дороги сіножать; кіпок як зізвд на небі.

І рано росою вмивав свої очі, щоб скоріше до цього великого міста.

Вісяним ошипком снідав, що йому мама за пазуку вчурила; ще вчора.

— Вони не плакали. Чого ж бо? За няньом головою об стіну били, та сльозами з війни їх не випросили.

*

— Хлопч! Де Бог провадить? — зустрічали в дорозі Степана різні люди

— До міста.

Ніхто не чіпав, до якого міста; скрізь є міста. Села, села й міста.

Говорили між собою ще в хаті пастухи, що до цього великого міста від нас треба цілий тиждень піти. — Степан пас тоді вівці на Яворині, що нижніми гірками до Попругових ярів добігає. По дорозі буде під сонце три менші ріки, потім у середині велика ріка, та щойно від цієї — як вони звали, Сянової води, вдруге стільки треба піти до цього великого міста.

— Ага, сьогодні по неділі; на другу неділю вже буду там. Хоч би цапки світ ставав...

Тверде завзяття, гірська міць, незломне бажання несли хлопчинчу на крилах усе вперед. — До великого міста!

— Ночі в чужих сторонах лячні? Або невідомий шлях?

— Чому невідомий, як він скрізь однаковий; і люди не чужі?!... А вовки? В горах осталися й не зима. Перелічка й на наших грядках таксамо підпадьомкає. І соловей в лозах.

Степан ішов і думкою бавився.

*

— Сину, ти з якого села? — питали його люди, що в полі хліба дороблювалися.

— З того, над річкую й церквіця на горбочку; Євчин і по таті Землянів, знід Яворини.

— То ся зіднай, коня паста.

— Я дома коня пас і братам з косяю помагати ходив.

— А де тя дорога веде?

— До самого міста.

Справді дивна туга підбадьорювала хлопчинчу разом із соненьком у дальшу дорогу йти, не спинюватися.

— Підбадьорювала? Ні, вона його на крилах несла.

*

Третій день надаяв зоряну шату, як Степан зривався дорогою із сріблом ткоюю лентою широкої ріки. А за рікою на рядках світелка. Електрика в місті Сяноці. — Повідав пастух під лісом, що буде таке місто.

— Але воду не годен перейти, хоч ріка тихою хвилею вечірні молитви шептає...

— Несміливо. Не селова ж своя річка.

Чотирнадцять років Степанові. І ніде поза своїм селом не бував. Хіба в лісі на ягоди.

Саме вдаряли голосно недільні дзвони на вежі святого Юра, як Степан велике місто нахот див.

(Далі буде).

ЧЕРЕЗ „ПРОСВІТУ” — ДО ВОСКРЕСЕННЯ! СТАВАЙМО ПІД ПРАПОР „ПРОСВІТИ”! НЕ ЖАЛІМО ДЛЯ НЕЇ НІ ПРАЦІ, НІ ГРОША!

В ім'я правди

Слава Ісусу Христу!
Високодостойний Пане Редакторе!

Не відмовтеся помістити у Вашому цінному часописі оце моє сірпостовняннє:

У 43 ч. московфільського крипицького „Лемка“, з дня 10. XI. 1938. р. якийсь Свч з Команчи (псевдонім кореспондента) намагеться провокаторсько-денунціаторською методою того табору інсинуувати мені причину кепських отношеній між населенням і священиками обох обрядів у Чистогорбі, що буцімто за о. Венгриновича пароха Чистогорба були добрі. По минувши безглуздо твердження кореспондента про „отношення“ на терені Чистогорба — де не має аї однієї чужої душі — і те, що о. Венгринович мешкає в Команчі, як парох парохії Команча — а в Чистогорбі окремого пароха наразі нема — заявляю, що це брехня. Обчислена вона з одного боку на невироблення деяких читачів — з другого спрепарована у відомих цілях, яких не трудно догадатися. Як сотрудник у парохії Команча — сповнюю мої обовязки згідно з моїм сумлінням і приписами — ні які „отношення“ мене не интересують — ні я не є їхньою такою, чи іншою причиною. Зокрема гидкою брехнею є наклеп, мовляв, ці „отношення“ загострилися, як мене „додано“ (що за стиль?) як сотрудника о. Венгриновичеві, чи на похороні бл. п. Василя Полянского, що відбувся у спокою і згідно з обрядом св. гр.-кат. Церкви й Українського Народу.

Дякую Вам, Пане Редакторе, за поміщення цих рядків, остаюся з правдивою до Вас пошаною й Христивим Привітом.

о. Іван Тетерка
сотр. у Команчі.

Команча, 30. XI. 1938. р.

ПОЗІР! СЯНЧЧИНА!

Найтриваліше та найгарніше мужське та жіноче вуття дістанете лише в фірмі

Скірянний Базар

СЯНІК, Ринок 11.

Замовлення виконуюмо відворотно, як рівнож послаємо поштою. При цьому маємо на складі великий вибір першорядних шкіл підшовних вибі і на верхні та шевських приборів по цінах фабричних!!!
Для заказа великий опус!!!

НА РІЗДВЯНИЙ СЕЗОН

поруцаємо слідуючі книжки:

„Святий вечір“, сцен. картина	30л.
„Вертеп“, сцен. образок для колядників	0.30
„Святиколайські вечеринки“	0.60
„Месія“, сцен. ораторія на 3 дії	0.80
„Вифаємська Ніч“, л. Луцика з нотами	3.—
„Чудо св. Николая“, на 3 дії	0.60
„По коляді“, комедія	0.40
Різдвяні листівки, сотня 6 зол.	
(старе видання) і 12 зол. (нове видання).	

Замовлення й гроші слати на адресу: **Перепаєтня Ставр. Інст. під управою Гр. Гануляка, Львів, вул. Бляхарська 11.**

В 25. роковини смерті Лесі Українки передлачуєте **Повне Літературне Видання творів ЛЕСІ УКРАЇНКИ** в 10 томах.

Видає: **В-во Українська Книгоспілка**. Передплата на 10 томів коштує 35 зл., а подолгнний опрв 50 зл. Можна платити ратами. Перша рата 5 зл. (в полотні 8 зл.), а дальші рати по 2.50 зл. (в полотні 3.50) місячно. Четвертий том уже друкується і вийде ще в грудні. Ждайте проспектів. **Приймаємо заступників на збирання передплати.** Заступникам 20% провізії.

В-во Українська Книгоспілка
Львів, Крашевського 23.

КОМУ ЗЕМЛЯ І В ЗІМІ РОДИТЬ?...

„Ой, зима — а хліба нема!“ — сказав жартом господар Степан до сусіда Клим, коли обидва зустрілися на дорозі одного ринку, в першій приморозок. — „Ой, та це такі не жарт, сусідо!“ — сказав Клим. — „Добре мене зажурив отой перший мороз з інеєм! Бо і папі в мене мабуть не стане до весни і хліба обмал...“ — „Це диво!“ — сказала Степан. — „Бо я слава Богу, так не журюся, хоча і в мене поля не більше, як у нас!“ — „А як же ви собі радите? — запитався Клим. — „Та так сусідо, що я привчив свою землю; щоб мені і в зимі родила!“ — „Е, вам жарт в голові!“ — сказав Клим. — „Та це не жарт, Клим! Ви тільки послушайте. Як то господарю, що з усього, що мені земля вродить, відкладаю потрохи на оцідку і у нашім Земельнім Банку у Львові. Найбільше відкладаю по живнах, як тут зберу, то в банку посяю і росте процент... Отже моя земля спочиває, як і ваша, але ваша таки спить, а моя родить... І нехай мені що забракне на передлітку — то чи я не зможу взяти з банку і заспокоїти браки?...“ — „Та це така правда, Степане!“ — признав Клим. — „Це варт і в газетах написати: людям на науку...“ „Ми ту розмову підслухали і мудрим людям на науку написали. Робім же тепер жарт усі, щоб нам зля і в зимі родила. Тоді й зима, ні переденок не будуть нам страшні!“ (Ю.)

НАСЕЛЕННЯ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Кількість українського населення на Закарпатті доходила в початках минулого століття до восьми тисяч. Але багато українців помадрцилося, багато пословичилося, а багато під впливом важких господарських умов вимандрувало до Америки. Сьогодні нашого народу в Карпатській Україні буде кругло пів мільона душ.

Населення українського Закарпаття можна поділити на дві великі загальні групи: верховинців і долинян. Верховинці це тіж самі Гуцули, що в наших Карпатах. Долиняни багатіші від верховинців. Краще відживляються та майже не пють горілки. Зате мають вино. Хати в долинах більші й одежа багатша. Вони менше заборонні як верховинці й мають більше нагоди вчити своїх дітей. Більшість священників на Закарпатті походить із долинян.

Релігійні обряди в Закарпаттів такіж самі як і в інших українців. Таксамо врочно святукою Різдво і Великдень, з такимиж самими звичаїми. Таксамо стелиться сіно на стіл на Святий-Вечір, таксамо дабається на Святий-Вечір про худобу і т. д. Мова закарпатських українців це одна з говірок української мови. Науково досліджували ту мову вчені мовознавці ще перед війною, між іншими славний норвезький мовознавець Оляф Брех.

НОВІ КНИЖКИ.

Оспн Годунько: **На побовищах Еспанії**, Львів 1938, В-во Мєта, ч. 8, стор. 32. — Ціна 20 сот.

